

2743

vēst. 1964.

LATVIJAS VALSTS
ARHĪVS

Podnieks Guntis (1950.-1992.), dokumentu
arhivists, operators

F-2743

Pēteris Arā izziņe

1974. - 1994.

Fonds Nr. 2743

Podnieks Juris (1950-1992), dokumentālā kino režisors, operators

APRAKSTĪJUMS (VĒSTURISKĀ IZZIŅA)

(Par 1974 - 1997.g.)

Fondraža nosaukums

Podnieks Juris (1950-1992), dokumentālā kino režisors, operators

Biogrāfija

Juris Podnieks dzimis 1950.gada 5.decembrī. Viņa tēvs bija savulaik pazīstamais Rīgas kinostudijas diktors Boriss Podnieks, māte – dentiste Brigita Kuhtarska. Vecāku laulība izjuka piecus gadus pēc Jura piedzimšanas. J.Podnieka audzināšanā pēc vecāku šķiršanās lielākā loma bija viņa tēvam un jau no bērnības viņš bija ciešā sasaistē ar Rīgas Kinostudiju. Skolas laikā J.Podnieks sāk nodarboties ar sportu, pievēršoties modernajai piecīņai. Mācībām skolā īpašu vērību nepiegiežot, jau no 16 gadiem sācis darba gaitas. Pēc skolas beigšanas dienējis padomju armijā Rīgā, paralēli neklātienē mācīdamies Maskavā Vissavienības Kinematogrāfijas institūtā, kuru pabeidz 1975.gadā.

Rīgas Kinostudijā J.Podnieks sācis strādāt kopš 1967.gada, sākumā bijis apgaismotājs, operatora asistents, režisora palīgs. 1970-os gados strādājis kā operators filmās “Aizliegtā zona”, “Liepājas vīri”, “Imants Ziedonis. Portrets locījumos”, “Saruna ar karalieni”, īstu operatora šedevru radīja H.Franka filmā “Vecāks par desmit minūtēm”, izmēģināja spēkus arī režijā filmās “Šūpulis”, “Brāļi Kokari”, “Puikas zirgos”. Pirmo lielo atzinību J.Podnieks gūst ar filmu “Strēlnieku zvaigznājs” 1982.gadā. tai seko „Veļ Sīzifs akmeni”(1985.g.) un „Vai viegli būt jaunam?” (1986.g.), kuru gada laikā noskatījās 28 miljoni skatītāju vairāk nekā 80 valstīs. Ar šo filmu Podnieks iegūst pasaules slavu un Lielbritānijas producentu uzaicinājumu uzņemt dokumentālu filmu par PSRS. Top piecas pilnmetrāžas filmas ar kopīgu nosaukumu „Mēs”(citās valstīs ar nosaukumiem „Soviets” vai „Hello, do you hear us”) (1989.g.), seko „Krustceļš” („Homeland”) (1990.g.), „Pēcvārds” (1991.g.), „Impērijas gals” (1991.g.), „Klusuma stunda” (1992.g.). J.Podnieka darbi ir nopelnījuši vairāk kā 15 balvu un medaļu starptautiskos un vietējos kino festivālos. Kā režisors nofilmēja 18 filmas. Viņš ir scenāriju autors 11 filmām, bet kā operators strādāja pie 25 dokumentālām filmām. Jura Podnieka filmas ir kļuvušas par dokumentālā kino klasiku un ir iekļautas pasaules vadošo kinoskolu mācību programmās.

1992.gada 23.jūnijā J.Podnieks aizgāja bojā zemūdens medību laikā Zvirgzdu ezerā.

Uzkrāšanas un glabāšanas vēsture

Dokumentu fonds uzkrāts fragmentāri. Daļu no fonda veido J.Podnieka dēla Dāvja Podnieka nodotie dokumenti, kurus saglabājuši ģimenes locekļi. Otru daļu, galvenokārt interviju atšifrējumus filmai „Mēs”, saglabājusi un arhīvam nodevusi J.Podnieka filmas studijas darbiniece Vaira Strautniece.

Tiešais iegūšanas avots

Dokumenti valsts glabāšanā pieņemti no Dāvja Podnieka ar dāvinājuma līgumu Nr.23 2011. gada 11. maijā un Vairas Strautnieces ar dāvinājuma līgumu Nr.28 2012. gada 20. augustā.

Temats un īss saturs

Fondu veido J.Podnieka radošās darbības dokumenti, galvenokārt interviju atšifrējumi filmai „Mēs” Tajos dokumentēs laika posms no 1987. līdz 1989.g. un notikumi, kas atspoguļo PSRS sabrukumu – pirmie strādnieku streiki, politiskās un sabiedriskās aktivitātes Krievijā, Gruzijā, Armēnijā, Azerbaidžānā, Uzbekistānā un Baltijas republikās. Reportāžās un intervijās fiksētas sarunas ar tā laika ievērojamākajiem politiskajiem darbiniekiem, piemēram, ar B.Jeļcinu, M.Gorbačovu, arī ar aktīvākajiem cilvēkiem, kas tolaik iesaistījās sabiedrības pārbūves procesos – filozofiem, zinātniekiem, mācītājiem, Tautas frontes aktīvistiem, mītiņu un demonstrāciju dalībniekiem. Intervijās ietverti arī vienkāršo cilvēku vērtējumi par tā laika dramatiskajiem notikumiem.

Fondu veido arī J.Podnieka biogrāfiskie dokumenti, sarakste, sakrātie dokumenti, fotogrāfijas.

Izvērtēšana

Dokumenti saņemti valsts glabāšanā nesakārtotā veidā.

Komplektēšana

Iespējams fonda papildinājums.

Sistematizācija

Dokumentu sistematizācija un aprakstīšana veikta 2012.gadā. Sastādīts apraksts Nr.1-v, aprakstā iekļauti 823 dokumenti, izveidotas 32 lietas. Aprakstā 2v iekļautas 3 lietas ar 164 dokumentiem - foto negatīvi, DVD un audio kasetes.

Pieejamības noteikumi

Dokumenti bez ierobežojumiem nodoti vispārējā izmantošanā.

Dokumentu valoda

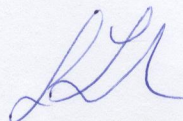
Latviešu, krievu, angļu, zviedru, lietuviešu.

Fiziskais raksturojums

Dokumentu fiziskais stāvoklis apmierinošs.

Aprakstījumu sastādīja

Personu fondu un ārvalstu dokumentu nodaļas galvenā arhīviste

L.Zandovska

2012.gada 17.decembrī

Latvijas Valsts arhīvs

LIETAS Nr. _____ APLIECINĀJUMA LAPA

Lietā numurētas 2 (divas) _____
ar cipariem un vārdiem _____ lapas,

tajā skaitā, litera lapas _____

numēracijā izlaistas lapas _____

un + _____ iekšējā apraksta lapas
ar cipariem

Lietas noformēšanas un fiziskā stāvokļa īpatnības	Lapu Nr.

Lapu aizpildīja gab. p. gab. [paraksts] _____
amats _____ paraksts _____
18.03.2013. _____
datums _____ paraksta atšifrējums